

TIN HOẠT ĐỘNG KHOA HỌC

HỘI THẢO KHOA HỌC QUỐC TẾ VIỆT NAM HỌC LẦN II

Từ ngày 14 đến 16 tháng 7 năm 2004, tại Dinh Thống Nhất, thành phố Hồ Chí Minh đã diễn ra Hội thảo khoa học quốc tế Việt Nam học lần II do Viện Khoa học Xã hội Việt Nam và Đại học Quốc gia Hà Nội đồng chủ trì. Chủ đề của cuộc hội thảo lần này là **VIỆT NAM TRÊN ĐƯỜNG PHÁT TRIỂN VÀ HỘI NHẬP: TRUYỀN THỐNG VÀ HIỆN ĐẠI**. Trong số hơn 500 báo cáo khoa học gửi đến tham gia Hội thảo, Ban Tổ chức đã tuyển chọn 212 báo cáo khoa học của các học giả trong nước và 104 báo cáo khoa học của các học giả quốc tế từ 26 quốc gia và vùng lãnh thổ trên thế giới.

Các báo cáo đã đề cập tới tất cả các vấn đề kinh tế, xã hội, văn hoá, tôn giáo, giáo dục, lịch sử, văn học, ngôn ngữ và nghiên cứu khu vực. Theo nhận xét của GS.TSKH. Đào Trọng Thi, Ủy viên Trung ương Đảng, Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội: Tuy số lượng các nhà khoa học trong nước và quốc tế tham gia Hội thảo lần này không đông bằng Hội thảo lần I năm 1998, nhưng đã hội tụ nhiều gương mặt mới, đội ngũ các nhà Việt Nam học trẻ hơn, năng động hơn và chuyên nghiệp hơn. Đặc biệt, Hội thảo khoa học lần này xuất hiện khá nhiều công trình nghiên cứu khoa học mang tính liên ngành gắn với khu vực học. Sự hợp tác gắn bó giữa

các nhà khoa học, các tổ chức khoa học trong nước và quốc tế quan tâm đến Việt Nam học cũng thật sự rộng lớn và hiệu quả hơn.

Trong phiên khai mạc Hội thảo, sau diễn văn khai mạc của Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội GS.TSKH. Đào Trọng Thi, và diễn văn chào mừng của Chủ tịch Ủy ban Nhân dân thành phố Hồ Chí Minh Nguyễn Thanh Hải, một số báo cáo khoa học đã được trình bày như: *Bản lĩnh Việt Nam* của GS. Trần Văn Giàu; *Để truyền thống được nối tiếp và thêm phong phú* của nhà nghiên cứu Trần Bạch Đằng; *Công cuộc đổi mới kinh tế Việt Nam theo hướng kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa* của TSKH. Võ Đại Lộc; *Việt Nam học trên đường phát triển và giao lưu, hợp tác quốc tế* của GS. Phan Huy Lê. Cũng trong phiên khai mạc, một số nhà khoa học nước ngoài từ Liên bang Nga, Mỹ, Trung Quốc, Nhật Bản, v.v... đã trình bày tham luận của mình.

Sau phiên khai mạc, Hội thảo chia thành 10 tiểu ban để tất cả các báo cáo được chọn lựa đều có thể trình bày và trao đổi ý kiến. Đó là các tiểu ban: 1-Những vấn đề kinh tế; 2-Những vấn đề xã hội; 3- Những vấn đề dân tộc; 4- Nghiên cứu giáo dục, con người và nguồn nhân lực; 5- Lịch sử Việt Nam cổ trung đại; 6- Lịch sử Việt Nam cận hiện đại; 7- Văn hoá

Việt Nam: Bản sắc, hội nhập và phát triển; 8- Văn hoá truyền thống - Tôn giáo; 9- Những vấn đề văn học và ngôn ngữ; 10- Những vấn đề khu vực.

Văn hoá, Tôn giáo, Dân tộc là những vấn đề được đặc biệt quan tâm và có nhiều báo cáo nhất gửi tới Hội thảo. Hội thảo đã dành 3 trong số 10 tiểu ban cho các vấn đề này. Những buổi sinh hoạt khoa học ở các tiểu ban này luôn có số đại biểu tham gia đông đảo và thảo luận sôi nổi.

Tại tiểu ban *Các vấn đề dân tộc*, dưới sự chủ trì của PGS.TS. Mạc Đường, vấn đề tôn giáo và tín ngưỡng được dành riêng một phiên để trình bày và thảo luận, gồm các báo cáo sau: *Sự thay đổi tôn giáo và bản sắc của người Hmông ở Việt Nam* của TS. Nguyễn Văn Thắng; *Truyền giáo trong vùng dân tộc thiểu số ở Giáo phận Kon Tum, nhìn từ góc độ tín ngưỡng - văn hoá - xã hội* của PGS.TS. Nguyễn Hồng Dương; *Người Chăm và tôn giáo* của PGS.TS. Phan An; *Công tác tôn giáo vùng đồng bào Công giáo tỉnh Yên Bái trong quá trình hội nhập và phát triển* của TS. Hồ Tuấn Dung; *Bước đầu tìm hiểu những tác động của văn hoá và tôn giáo trong phát triển giáo dục ở cộng đồng Chăm Islam thành phố Hồ Chí Minh* của CN. Nguyễn Thị Thu Thủy.

Các báo cáo về tôn giáo, tín ngưỡng chủ yếu được xếp vào Tiểu ban 8: *Văn hoá truyền thống - Tôn giáo* dưới sự chủ trì của GS.TS. Đỗ Quang Hưng, Viện trưởng Viện Nghiên cứu Tôn giáo. Tất cả các báo cáo thuộc vấn đề này tạo nên một bức tranh đa dạng, đa chiều về đời sống tôn giáo, tín ngưỡng ở Việt Nam.

Có thể kể tên một số báo cáo tiêu biểu sau đây: *Tôn giáo và xã hội ở Việt Nam hiện nay* của GS.TS. Đỗ Quang Hưng; *Sự đa dạng hoá của cuộc sống và tín ngưỡng tôn giáo* của TS. Thida Kniot (Campuchia); *Góp phần tìm hiểu tính đa dạng trong tín ngưỡng tôn giáo ở Việt Nam* của TS. Trần Hồng Liên; *Giá trị đạo đức của Phật giáo trong truyền thống và hiện đại* của TS. Hoàng Thị Thơ; *Phật giáo và một vài đóng góp cho văn hoá Việt Nam* của CN. Lê Đức Hạnh; *Ai được thờ ở các miếu nhỏ ở miền Trung Việt Nam* của GS. Michio Suenari (Nhật Bản); *Các biến đổi về nghi lễ gọi hồn ở các vùng núi phía Bắc Việt Nam* của GS.TS. Oscar Slemink (Hà Lan); *Nghi lễ cầu siêu, cầu an của các cộng đồng dân tộc tại Nam Bộ* của TS. Phan Thị Yến Tuyết; *Nữ hoá "chính thống": hình ảnh các vị thánh của Phật giáo và Thiên Chúa giáo trong các văn bản chữ Nôm thế kỷ XVII* của GS.TS. Trần Tuyết Nhung (Canada); *Bảo tồn di sản văn hoá qua ba lần tu bổ di hài các vị thiền sư ở chùa Đậu (Hà Tây), chùa Phật Tích và chùa Tiêu Sơn (Bắc Ninh)* của PGS.TS. Nguyễn Lân Cường; v.v...

Tại phiên bế mạc Hội thảo, sau báo cáo tổng kết của PGS.TS. Trần Đức Cường, Phó Chủ tịch Viện Khoa học Xã hội Việt Nam, GS. Phan Huy Lê đã trình bày kết quả Hội nghị bàn tròn và kiến nghị về việc thành lập Hội đồng quốc tế về Việt Nam học. Các đại biểu tham gia Hội thảo nhất trí thông qua bản kiến nghị trên. Hội thảo quốc tế Việt Nam học lần II thành công tốt đẹp. Hội thảo Việt Nam học lần III dự kiến sẽ được tổ chức tại thành phố Đà Nẵng vào năm 2009.

Nguyễn Văn Dũng